

Protocol: Gedragscode

Het opstellen van regels voor het sociale verkeer op school vormt een onderdeel van het veiligheidsbeleid. Met gedragsregels heeft de school een middel om ongewenst gedrag, discriminatie en seksuele intimidatie op school te voorkomen, aan te pakken en te bestrijden.

Met dit protocol willen we voorkomen dat docenten, onderwijsondersteunend personeel en leerlingen in situaties komen die door één van beiden of allebei als onprettig wordt ervaren, misschien zelfs strafbaar zijn en tot rechtsvervolgning kunnen leiden.

Dit protocol wordt bekend gemaakt aan docenten, onderwijsondersteunend personeel, leerlingen en ouders/verzorgers.

De gedragscode bevat twee onderdelen:

- omgang met leerlingen
- omgang met ouders

Omgang met leerlingen

Er is altijd een machtsverhouding tussen de docent/medewerker en de leerling. Leerlingen zijn op zoek naar grenzen en verwachten dat volwassenen die grenzen zullen trekken.

Onderwijspersoneel heeft hierin de rol van pedagogisch begeleider.

Uitgangspunt is: Blijf op veilige gepaste afstand van de leerling. Het personeelslid moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarbinnen de leerling zich veilig voelt.

Deze verhouding is dus ongelijk, een leerling is in die verhouding hiërarchisch ondergeschikt aan een docent en is altijd slachtoffer in deze situatie als er iets misgaat. Dit is zo op school, maar ook in-, voor- en na schooltijd. Een docent moet zich ervan bewust zijn dat een leerling kan beleven dat een docent iets van hem/haar wil.

- Leerkrachten en medewerkers bewaken de professionele grenzen van het persoonlijk contact en zorgen ervoor dat er geen ongewenste vertrouwelijkheid ontstaat.
- Als je een gesprek voert met één leerling, zorg dan dat je zichtbaar bent, laat een deur open.
- Leerkrachten hebben de plicht om informatie die hen vertrouwelijk is gegeven te bespreken met derden in de gevallen van mishandeling, misbruik, criminaliteit, diefstal, verwaarlozing en andere strafbare feiten. Dit wordt bij de leerlingen en ouders als bekend verondersteld en indien nodig aan het begin van een gesprek vermeld. In alle andere gevallen handelen zij naar de aard van het gesprek en in overleg met de leerling of de ouder. Bij een vermoeden van seksueel misbruik is men verplicht aangifte te doen.
- Bij buitenschoolse activiteiten (zoals schoolkampen, cultuurreizen, bijles- en oppassituaties thuis) geldt dat het personeelslid moet zorgen voor een omgeving en sfeer waarbinnen de leerling zich veilig voelt en blijft op gevoelsmatig gepaste afstand. Er worden geen afspraken met leerlingen gemaakt buiten het schoolgebouw.* Het (tijdelijk) in huis nemen van leerlingen is niet toegestaan, ook niet als het een zorgsituatie betreft.
- Het personeelslid onthoudt zich van elke vorm van seksueel (machts)misbruik of seksuele intimidatie tegenover een leerling. Zie hoofdstuk 'Seksuele intimidatie' .
- Er is in de regel geen contact met leerlingen per telefoon. Soms is een telefoongesprek nodig om een schoolzaak door te bellen. Voor telefoongesprekken en sms-berichten (indien noodzakelijk) geldt dat de inhoud ervan alleen schoolzaken betreft.
- Voor mailverkeer geldt dat leerkrachten en medewerkers hiervoor hun e- mailadres van school gebruiken. Er wordt alleen gemaild over schoolzaken.

- Leerkrachten en medewerkers hebben geen leerlingen van school als vrienden op Facebook, Twitter en dergelijke media.
- Bij aanvang of einde van de les is het gebruikelijk dat leerkracht en leerling elkaar een hand geven.
- Leerkrachten en medewerkers zijn zich ervan bewust dat hun uiterlijk voorkomen en hun gedrag van invloed zijn op het gedrag van leerlingen.

* NB Voor docenten met eigen kinderen die leerlingen als vriend(in) hebben, ligt dat anders en kan dat acceptabel zijn. De docent zit dan in de ouderrol, maar moet zich goed bewust zijn dat hij/zij ook de docentrol heeft. Er wordt van je, als docent, een professionele houding verwacht.

Omgang met ouders

- Behandel ouders vriendelijk en correct, ook na een mindere plezierige ervaring.
- Praat niet negatief over andere ouders en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet over andere kinderen uit de klas of uit andere klassen en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet negatief over collega's en geef daar ook geen kans toe.
- Praat niet negatief over andere scholen.
- Reageer altijd uiterlijk binnen 5 werkdagen op een mail van ouders.

Anti discriminatiecode

Het is een ieder die zich in het gebouw of op het terrein van de schoolgemeenschap bevindt; Niet toegestaan:

- Zich discriminerend te uiten, dan wel zich discriminerend te gedragen.
- Materialen te verspreiden die discriminerend zijn of aanzetten tot discriminatie. - Propaganda te maken voor discriminerende organisaties.

Seksuele intimidatie

Seksuele intimidatie: ongewenste seksuele toenadering in de vorm van verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, fysiek gedrag of nonverbaal gedrag (waaronder het ongevraagd verzenden of bewust voor anderen zichtbaar raadplegen van pornografische afbeeldingen of teksten, onder meer via internet). Seksueel intimiderend gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn.

Een seksuele relatie binnen een machtsverhouding is strafbaar conform het [Wetboek van strafrecht \(artikel 249\)](#). In lid 1 wordt specifiek ontucht met een minderjarige genoemd.

Minderjarige leerling

Medewerkers in het voortgezet onderwijs (vo) zijn wettelijk verplicht het schoolbestuur onmiddellijk te informeren als zij informatie krijgen over een mogelijk zedendelict. Het gaat dan om een strafbaar feit waarbij een medewerker van de school een minderjarige leerling seksueel heeft misbruikt of geïntimideerd. De aangifteplicht houdt in dat het bestuur van de school verplicht is aangifte te doen bij de politie als een vermoeden bestaat dat een zedendelict is gepleegd.

Meld- en aangifteplicht

Als het schoolbestuur een melding heeft ontvangen van een mogelijk zedendelict, is het schoolbestuur verplicht direct te overleggen met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs. De vertrouwensinspecteur stelt vast of sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.

Als na het overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er een redelijk vermoeden is van een zedendelict, is het schoolbestuur altijd verplicht aangifte te doen bij de politie. Ook als de betrokkenen misschien hun bedenkingen hebben. Het schoolbestuur informeert ook de betrokkenen. Voorop staat dat herhaling van het seksueel misbruik wordt voorkomen.

Meerderjarige leerling

Wanneer een meerderjarige leerling een relatie krijgt met een docent op dezelfde school, hebben scholen en de omgeving vaak geen bezwaren. Toch betreft het ook hier een machtsongelijkheid binnen een pedagogische relatie.

In lid 2 van het genoemde [artikel 249 \(Wetboek van strafrecht\)](#) wordt geen leeftijd genoemd maar 'ontucht gepleegd met een persoon die aan zijn gezag is onderworpen of aan zijn zorg is toevertrouwd'. Dit kan dus ook betrekking hebben op meerderjarige (18+)leerlingen. In geval van aangifte zal de rechter onderzoeken of er sprake is van misbruik van gezag.

Klachtrecht

Met de komst van de Kwaliteitswet (1998) hebben leerlingen, personeel en ouders het recht gekregen een klacht in te dienen over ongewenst gedrag, onder andere seksuele intimidatie. De wet verplicht scholen over een klachtenregling te beschikken en zich aan te sluiten bij een klachtencommissie voor de behandeling van de klacht.

Rol van de vertrouwenspersoon

Voor vertrouwenspersonen is het van belang te weten wanneer de Meldplicht geldt en wat wel en niet geoorloofd is binnen de schoolcultuur. Zij kunnen een rol spelen in het kenbaar maken van de afspraken en regels die gelden op school. Zij zijn het eerste aanspreekpunt bij klachten over seksuele intimidatie en andere vormen van ongewenst gedrag.

M.Visser

maart 2018

Bronnen: Modelklachtenregeling voor het onderwijs; PPSI; Gedragscode 4.11 Marecollege; Gedragscode Rotterdam; www.rijksoverheid.nl, veiligheidsplan